

APSTIPRINU

Latgales industriālā tehnikuma
direktore I. Ostrovska

2022.gada 30.novembrī.

**Darba aizsardzības instrukcija Nr. 1-8
ceļu satiksmes drošībā**

1.VISPĀRĒJIE NOSACĪJUMI

1.1. Kārtība, kādā jāievēro ceļu satiksmes drošība, izpilde ir saistoša visiem skolotājiem, audzēkņiem un darbiniekiem.

1.2. Iespējamie bīstamie darba vides faktori:

1.2.1. traumatisma faktori (atrašanās, pārvietošanās pa ceļa braucamo daļu, piedalīšanas ceļu satiksmē);

1.2.2. klimatiskie apstākļi;

1.2.3. paslīdēšana, paklupšana, pakrišana;

1.2.4. nokrišana no neliela augstuma;

1.2.5. priekšmetu uzkrāšana;

1.2.6. sastiepumi, izmežģījumi, sasitumi;

1.2.7. stress.

1.3. Mācību iestādes darbinieki un audzēkņi ir atbildīgi par šajā instrukcijā noteikto prasību izpildi. Par instrukcijā noteikto prasību neievērošanu persona var tikt saukta pie administratīvās atbildības.

2. PRASĪBAS CEĻU SATIKSMES DROŠĪBĀ

2.1. Gājējiem jāpārvietojas pa ietvi, gājēju ceļu vai gājēju un velosipēdu ceļu, bet, ja to nav, — pa nomali. Ja ietves, gājēju ceļa, gājēju un velosipēdu ceļa, nomales nav vai pa to pārvietoties nav iespējams, gājējiem ir atļauts pārvietoties pa brauktuves malu vienā rindā (pa ceļiem, kur ir sadalošā josla, — pa ārmalu).

2.2. Pārvietoties pa ietvi, gājēju ceļu, gājēju un velosipēdu ceļu vai nomali, izmantojot skrituļslidas, skrituļdēļus u.tml. sporta vai atpūtas inventāru, atļauts, ja tas netraucē pārējos gājējus.

2.3. Ārpus apdzīvotām vietām gājējiem, kuri iet pa brauktuves malu vai nomali, jāpārvietojas pretim transportlīdzekļu braukšanas virzienam, bet personām, kuras brauc invalīdu ratiņos vai stumj motociklu, mopēdu, velosipēdu u.tml. pa brauktuves malu vai nomali, jāpārvietojas transportlīdzekļu braukšanas virzienā.

2.4. Dienakts tumšajā laikā ārpus apdzīvotām vietām, kā arī apdzīvotās vietās, ja ceļš nav pietiekami un vienmērīgi apgaismots, gājējiem, kas pārvietojas pa brauktuvi vai nomali, jālieto gaismas atstarotājs vai cits gaismu atstarojoša materiāla elements vai jātur rokā iedegts lukturītis.

2.5. Organizētas cilvēku grupas pa ceļu drīkst virzīties tikai pa brauktuves labo pusi transportlīdzekļu braukšanas virzienā kolonnā ne vairāk par četriem cilvēkiem rindā. Kolonnas priekšā un aizmugurē tās kreisajā pusē jāatrodas personām, kas to pavada, ar sarkaniem karodziņiem, bet diennakts tumšajā laikā un nepietiekamas redzamības apstākļos — ar iedegtiem lukturiem: priekšā ar baltas gaismas lukturi, bet aizmugurē ar sarkanās gaismas lukturi.

2.6. Bērnu grupas atļauts vest tikai diennakts gaišajā laikā pa ietvēm, gājēju ceļiem vai gājēju un velosipēdu ceļiem, bet, ja to nav, — pa nomali transportlīdzekļu braukšanas virzienā kolonnā ne vairāk par diviem bērniem rindā. Kolonnas priekšā un aizmugurē tās kreisajā pusē jāatrodas pieaugušajiem, kas to pavada, ar sarkaniem karodziņiem.

2.7. Gājējiem brauktuve jāšķērso pa gājēju pārejām (pazemes vai virszemes), bet, ja to nav, — krustojumos pa ietvju vai nomaļu iedomāto turpinājumu. Ja redzamības zonā gājēju pārejas vai krustojuma nav, brauktuvi atļauts šķērsot taisnā leņķī attiecībā pret brauktuves malu vietās, kur ceļš labi pārredzams uz abām pusēm.

2.8. Vietās, kur ceļu satiksme tiek regulēta, gājējiem jāievēro satiksmes regulētāja vai gājēju luksofora signāli, bet, ja tādu nav, — transportlīdzekļu satiksmes regulēšanas luksofora (turpmāk — luksofors) signāli.

2.9. Pirms brauktuves šķērsošanas pa gājēju pāreju, kur satiksme netiek regulēta, gājējiem jānovērtē attālums līdz transportlīdzekļiem, kas tuvojas, kā arī jānovērtē to braukšanas ātrums un jāpārliciecinās par drošību.

2.10. Ārpus gājēju pārejas, kur satiksme netiek regulēta, gājēji drīkst iziet uz brauktuves tikai pēc tam, kad ir novērtējuši attālumu līdz transportlīdzekļiem, kas tuvojas, kā arī novērtējuši to braukšanas ātrumu un pārliciecinājušies, ka brauktuves šķērsošana nav bīstama un ka netiks traucēta transportlīdzekļu satiksme.

2.11. Gājēji uz brauktuves nedrīkst kavēties vai bez vajadzības apstāties. Gājējiem, kuri nav paguvuši šķērsot brauktuvi, jāapstājas uz “drošības salīņās”. Gājēji drīkst turpināt šķērsot brauktuvi tikai pēc tam, kad ir pārliciecinājušies, ka tas nav bīstami.

2.12. Gājējiem aizliegts:

2.12.1. šķērsot brauktuvi ārpus gājēju pārejas, ja ceļam ir sadalošā josla, vai vietās, kur uzstādīti nožogojumi gājējiem vai ceļu nožogojumi;

2.12.2. šķērsot brauktuvi ārpus gājēju pārejas, ja ceļam, kur ceļu satiksme notiek divos virzienos, ir četras vai vairākas braukšanas joslas;

2.12.3. iziet uz brauktuves, nepārliciecinoties par to, vai netuvojas transportlīdzekļi, aizstāvoša transportlīdzekļa vai cita šķēršļa, kas ierobežo redzamību;

2.12.4. spēlēt bumbu, grūstīties un slidināties ceļa tuvumā.

2.13. Ja tuvojas operatīvais transportlīdzeklis, gājējiem aizliegts iziet uz brauktuves, bet gājējiem, kuri atrodas uz brauktuves, jādod ceļš minētajam transportlīdzeklim.

2.14. Gaidīt pasažieru sabiedrisko transportlīdzekli atļauts tikai uz iekāpšanas laukumiem, bet, ja to nav, — uz ietves vai nomales.

2.15. Tramvaja pieturās, kur nav iekāpšanas laukumu, uziet uz brauktuves, lai iekāptu tramvajā, drīkst tikai tad, kad tramvajs pilnīgi apstāties. Pēc izkāpšanas no tramvaja gājējiem brauktuve jāatbrīvo.

2.16. Pasažieriem atļauts iekāpt transportlīdzeklī un izkāpt no tā tikai pēc tam, kad transportlīdzeklis pilnīgi apstāties. Tas jādara no ietves, iekāpšanas laukuma vai nomales puses. Ja no ietves, iekāpšanas laukuma vai nomales puses iekāpt bezsliežu transportlīdzeklī vai izkāpt no tā nav iespējams, to drīkst izdarīt no brauktuves puses, ja tas nav bīstami un nerada traucējumus citu transportlīdzekļu braukšanai.

2.17. Pasažieriem, kuru sēdvietas aprīkotas ar drošības jostām, braukšanas laikā jābūt piesprādzētiem. Motociklu, triciklu, kvadriciklu un mopēdu pasažieriem braukšanas laikā galvā jābūt aizsprādzētai aizsargķiverī.

2.18. Pasažieriem aizliegts:

2.18.1. braukšanas laikā traucēt transportlīdzekļa vadītāju vai novērst viņa uzmanību;

2.18.2. atvērt braucoša transportlīdzekļa durvis;

2.18.3. atvērt apturēta transportlīdzekļa durvis, ja tas apdraud ceļu satiksmes drošību vai traucē citus ceļu satiksmes dalībniekus;

2.18.4. atstāt sēdvietu bez uzaicinājuma, ja transportlīdzeklis apturēts pēc policijas darbinieka vai robežsarga (pierobežā) pieprasījuma.

2.19. Ja satiksmei regulē: ar luksoforiem, kuriem ir zaļas, dzeltenas, sarkanas un baltas gaismas signāli vai satiksmes regulētāji.

2.20. Luksoforu signāliem ir šāda nozīme:

2.20.1. zaļš signāls atļauj kustību. Lai ceļu satiksmes dalībniekus informētu par to, ka zaļā signāla darbības laiks beidzas un drīz iedegsies aizlieguma signāls, var lietot zaļu mirgojošu signālu. Lai ceļu satiksmes dalībniekus informētu par laiku (sekundēs), kas atlicis līdz zaļā signāla darbības laika beigām, var lietot informācijas tablo;

2.20.2. dzeltens signāls aizliedz kustību, un brīdina par gaidāmo signālu maiņu;

2.20.3. dzeltens mirgojošs signāls vai divi pārmaiņus mirgojoši dzeltenie signāli atļauj kustību un informē par neregulējamu krustojumu, gājēju pāreju, ceļu darbu vietu vai citu bīstamu ceļa posmu. Lai informētu par neregulējamu gājēju pāreju vai vietu, kur satiksme

- netiek regulēta un brauktuvi šķērso velosipēdu ceļš vai gājēju un velosipēdu ceļš, var lietot dzeltenu mirgojošu signālu vai divus pārmaiņus mirgojošus dzeltenus signālus ar attiecīgi cilvēka siluetu, velosipēda simbolu vai cilvēka siluetu un velosipēda simbolu;
- 2.20.4. sarkans signāls (arī mirgojošs) vai divi pārmaiņus mirgojoši sarkani signāli aizliedz kustību. Lai informētu par sarkanā signāla degšanas ilgumu, zem luksofora vai tā sekcijas var uzstādīt paskaidrojoša satura plāksnīti;
- 2.20.5. sarkans signāls vienlaikus ar dzeltenu signālu aizliedz kustību un informē, ka iedegsies zaļais signāls;
- 2.20.6. zaļas bultas (bultu) signāls uz melna fona atļauj braukt norādītajā virzienā (virzienos). Tāda pati nozīme ir zaļai bultai luksofora papildsekcijā, turklāt bulta, kas atļauj nogriezties pa kreisi, atļauj arī apgriezties braukšanai pretējā virzienā;
- 2.20.7. melna bulta (bultas) uz sarkana un dzeltena signāla fona nemaina šo signālu nozīmi. Tās informē par atļautajiem braukšanas virzieniem, kad iedegsies zaļas bultas (bultu) signāls uz melna fona;
- 2.20.8. melna bulta (bultas) uz zaļa signāla fona norāda, ka luksoforam ir papildsekcija, kā arī atļauj braukt bultas (bultu) norādītajos virzienos.
- 2.21.** Luksofora signāls ar cilvēka siluetu, velosipēda simbolu vai cilvēka siluetu un velosipēda simbolu attiecas tikai uz šiem ceļu satiksmes dalībniekiem. Zaļais signāls atļauj kustību, bet sarkanais — aizliedz.
- 2.22.** Lai informētu neredzīgos gājējus par luksoforu gaismas signālu pogas atrašanās vietu, kā arī lai informētu gājējus un velosipēdu vadītājus par luksofora gaismas signālu, kas atļauj šķērsot brauktuvi, gājēju vai gājēju un velosipēdu luksofora gaismas signālus var papildināt ar skaņas signāliem.
- 2.23.** Transportlīdzekļu satiksmes regulēšanai joslā var lietot luksoforus ar sarkanu “X” veida signālu, zaļu leņķu vērsta bultas signālu un dzeltenu leņķu slīpi vērsta bultas signālu (luksoforus ar ilgstošu signāla degšanas periodu satiksmes regulēšanai joslā). Šiem signāliem ir šāda nozīme:
- 2.23.1. sarkans “X” veida signāls aizliedz braukt pa joslu, virs kuras tas novietots;
- 2.23.2. zaļš leņķu vērsta bultas signāls atļauj braukt pa joslu, virs kuras tas novietots;
- 2.23.3. dzeltens leņķu slīpi vērsta bultas signāls norāda, ka nekavējoties jāpārkārtojas uz bultas norādīto braukšanas joslu.
- 2.24.** Ja luksofora signāli ir izslēgti, joslā, virs kuras luksofors novietots, iebraukt aizliegts.
- 2.25.** Satiksmes regulētāju signāliem ir šāda nozīme:
- 2.25.1. rokas paceltas sānis vai nolaistas leņķi:
- no kreisā un labā sāna puses tramvajiem atļauts braukt taisni, bezsliežu transportlīdzekļiem — taisni un pa labi, gājējiem atļauts šķērsot brauktuvi;
  - no priekšpuses un no mugurpuses visiem transportlīdzekļiem braukt aizliegts, gājējiem brauktuvi šķērsot aizliegts;
- 2.25.2. labā roka iztaisnota priekšā:
- no kreisā sāna puses tramvajam atļauts braukt pa kreisi, bezsliežu transportlīdzekļiem — visos virzienos;
  - no priekšpuses visiem transportlīdzekļiem atļauts braukt tikai pa labi;
  - no labā sāna puses un no mugurpuses visiem transportlīdzekļiem braukt aizliegts;
  - gājējiem atļauts šķērsot brauktuvi aiz satiksmes regulētāja muguras;
- 2.25.3. roka pacelta augšā — transportlīdzekļiem braukt un gājējiem brauktuvi šķērsot aizliegts.
- 2.26.** Satiksmes regulētājs var dot arī citus transportlīdzekļu vadītājiem un gājējiem saprotamus signālus. Labākai redzamībai satiksmes regulētājs var lietot zizli (disku ar sarkanu gaismas atstarotāju). Lai pievērstu ceļu satiksmes dalībnieku uzmanību, satiksmes regulētājs var dot svilpes signālu.
- 2.27.** Ja, iedegoties dzeltenajam signālam vai brīdī, kad satiksmes regulētājs paceļ roku augšā, ja transportlīdzekļa vadītājs transportlīdzekli var apturēt, tikai strauji bremzējot, šī transportlīdzekļa

vadītājs drīkst ceļu turpināt, neapturot transportlīdzekli. Gājējiem, kuri šajā brīdī atrodas uz brauktuves, jāpabeidz to šķērsot vai jāapstājas uz “drošības salīņās”.

2.28. Transportlīdzekļu vadītājiem un gājējiem jāpakļaujas satiksmes regulētāja signāliem un norādījumiem arī tad, ja tie ir pretrunā ar luksofora signālu, ceļa zīmju vai ceļa apzīmējumu prasībām.

3.PRASĪBAS ĀRKĀRTAS SITUĀCIJĀS

3.1. Ja ir noticis nelaimes gadījums ar pašu, skolotāju vai citu personu, nekavējoties:

3.1.1. Novērtēt situāciju un ievērojot personīgo drošību veikt pasākumus lai pārtraukt(novērstu turpmāku) apdraudējuma iedarbību(elektrotraumu gadījumā cietušo vispirms atbrīvojot no strāvas iedarbības atslēdzot strāvu vai pielietojot strāvu nevadošus materiālu; iznest cietušo no apdraudējuma zonas u.tml.) un sniegt cietušajam pirmo palīdzību vai pašpalīdzību.

3.1.2. Nogādāt cietušo (griezties) medicīnas iestādē un paziņot par notikušo skolas vadībai. Ja nepieciešams, izsaukt ātro medicīnisko palīdzību (**Tālr. 113** vai **112**) un citus specializētos dienestus.

3.1.3. Ja nepieciešams, norobežot bīstamo zonu vai veikt citus pasākumus lai nepieļautu cilvēku iekļūšanu bīstamajā zonā.

3.2. Ugunsgrēka gadījumā izsaukt Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu (**Tālr. 112**), paziņot skolas vadībai un sākt ugunsgrēka likvidēšanu savas kompetences ietvaros ar pieejamajiem ugunsdzēsības līdzekļiem.

Sastādīja: darba aizsardzības speciālists _____ S.Naglis